

להתזדנע

ולהגלות מהמדי התורה בכל דף בשי"ס

שבת דף קכו

בעניני טירחה בשבת

בשבת דף קכ"ז: במתני', מפנין אפילו ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים, ומפני בטול בית המדרש, אבל לא את האוצר.

- א -

טעם איסור טירחה בשבת

שיטת ר"ת כל היום למדוד התבואות ולשקול הפירות והמתנות ולמלא החביות יין, ולפנות הכלים וגם האבנים מבית לבית וממקום למקום, ואם היתה עיר מוקפת חומה ודלתות נעולות בלילה יהיו עומסים על החמורים, ואף יין וענבים ותאנים, וכל משא יביאו ב"ט, ויהיה השוק מלא לכל מקח וממכר, ותהיה החנות פתוחה והחנוני מקיף והשלחנים על שלחנם והזהובים לפניהם, ויהיו הפועלים משכימין למלאכתן ומשכירין עצמם כחול לדברים אלו וכיוצא בהן, והותרו הימים הטובים האלו, ואפילו השבת עצמה, שבכל זה אין בהם משום מלאכה, לכך אמרה תורה "שבתון" שיהיה יום שבתה ומנוחה לא יום טורח. וזהו פירוש טוב ויפה, ע"כ. ובמגיד משנה שם מביא דבריו בקיצור. א

מצות שבתה בשבת כוללת גם טירחה שאינה מל"ט מלאכות / כמה איסורים שאסרו חכמים משום עשה דשבתון

- רמב"ם, רמב"ן עה"ת, ריטב"א בשם הרמב"ן -

א. כתוב בתורה (שמות כ"ג) 'ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבות'. וכתב הרמב"ם בפרק כ"א מהל' שבת הלכה א', נאמר בתורה תשבות, אפילו מדברים שאינן מלאכה חייב לשבות מהן, ודברים הרבה הן שאסרו חכמים משום שבות.

ובמגיד משנה שם כתב דכוונת הרמב"ם הוא לומר שלא נחשוב שאחרי שהתורה אסרה פרטי המלאכות על פי שנתבארו כל הלכותיהן ושיעוריהן, נמצא שעדיין היה אדם יכול להיות עמל בדברים שאינן מלאכות כל היום, לכך אמרה תורה תשבות.

והרמב"ן ז"ל בפירושו על התורה (ויקרא כ"ג כ"ד) מאריך בזה על מאה"כ שם 'באחד לחודש יהיה לכם שבתון' וכתב דקרא זה בא לומר שנצטוו מן התורה להיות לנו מנוחה ביו"ט אפילו מדברים שאינן מלאכה, לא

ובחי' הריטב"א בר"ה דף ל"ב: כתב, ברם צריך את למידע, דכל מאי דאמרין בכל דוכתא שבות דרבנן, לאו למימרא שאין לנו שבות מן התורה כלל, דא"כ נמצאת שבת כחול מן התורה, שהחנניות פתוחות ואוצרות תבואה ויין, ומטלטלין חפצים מבית לבית דרך כרמלית ומודדין ושוקלין

השלמות והוספות

[ובחת"ס שם כתב דכן מבואר בדברי רש"י בשבת דף ק"ד: (ד"ה אלא) די ש דברים שאינן בכלל מלאכה ויש בהם איסור תורה משום שבות, יעו"ש. וכתב דכן יש להוכיח גם מדברי התוס' בשבת דף ק"נ: (ד"ה במחור) על פי דברי הגמ' בחגיגה דף י"ז, והוא מבאר דלפעמים יש שקוצר ואינו חייב משום מלאכת קוצר, כגון שכבר יבשו לגמרי הן ורשיהן, ואין בזה משום מלאכת קוצר, אמנם אפילו בדרך זה, אם קוצר את כל שדהו עובר בעשה דתשבות משום שעושה כעובדא דחול].

ועל פי זה כתב שם דמה שאמר הנביא (ישעיה נ"ח) ממצוא חפצין ודבר דבר, אינו מחדש בזה איסור מדברי קבלה, כי בדבר שיש בו עמל ויגיעה כעין עובדא דחול יש בו איסור דאורייתא, ועל זה אמר 'דבר דבר' שאותן הדיבורים ג"כ אסורים מן התורה, שלא ישב כל היום לחשוב חשבונותיו ולדבר מעניני שכירות פועליו, וכנזכר בדברי הרמב"ם ששכירת פועליו אסור מן התורה. [ועל פי זה מחדש בחת"ס שאמירה לעכו"ם לשכור פועליו אסור מן התורה, כי כשם ששכירות פועלים עצמו הוא בניגוד

עשיית פעולות המותרות בשבת בדרך יגיעה ועמל יש בזה ביטול מצות שבת / היושב בחנותו בשבת אע"ג שאינו עושה שום מלאכה דינו כשאר מחלל שבת

- שו"ת חתם סופר, מנחת חינוך -

א. בשו"ת חתם סופר חח"מ סי' קפ"ה (ד"ה אך) מביא דברי הרמב"ן, וכתב דמדברי הרמב"ן מתבאר דכל מעשה החול אסור מן התורה במצות עשה דתשבות, והיינו שיש שבות דאורייתא, וחכמים הוסיפו מדבריהם עוד שבותים דרבנן, אבל עיקר שבות הוא מדאורייתא, והיינו, דבמצות שבת ישנן שני ענינים, יש איסורי מלאכות באותן המלאכות שהיו במשכן, וזה נקרא מלאכה, וחייב סקילה אפי' אם הוא דבר שאין בו יגיעה ועמל, ואפי' אם יש בו תענוג כמו להדליק נר ולהחם לו חמין, ויש היגיעות והעמל שאין בהם מלאכה ממה שהיו במשכן, ואפילו הכי הם אסורין מן התורה בעשה דשבות.

של תורה. והוא מסיים בזה, וזו מרגליות שבידינו מרבינו הרמב"ן, מפני מורינו ז"ל. [ב]

ובזה מתבאר שעל סמך זה אסרו חכמים הרבה דברים מפני שראו חכמים שהם נחשבים לטירחה שהיא אסורה בשבת, כי זה בניגוד לשבתה בשבת. [ג] [ד]

ומונין, ואינו בדין שאסרה תורה הוצאה כגורגרת והתירה העמל הגדול הזה, שא"כ אין זה יום מנוחה, אלא כך עיקרן של דברים כי בכלל מצות עשה שבות של תורה לשבות ממלאכות יש לשבות מכל שבות דרך כלל, שלא לעשות שבת כחול, אבל בכל פרט ופרט כי עביד ל'י וזהיר באידיך דלא הוי שבת כחול, הוי שבות דרבנן, נמצא שיש לשבות עיקר מן התורה, ולפיכך העמידו בו חכמים דבריהם במקומות הרבה לדחות מצוה

- ב -

בגדר איסור פינוי אוצר בשבת

משום טירחא בשבת. ובב"י שם (ד"ה בגמרא) מביא דברי רש"י שטעם האיסור בזה הוא משום טירחא. ובב"ח שם (ד"ה ומ"ש) כתב דטעם האיסור הוא משום עובדא דחול. ובמשנ"ב שם סק"א מביא שני הטעמים. [ה]

אמנם אע"ג דעיקר טעם ויסוד האיסור הוא משום מניעת טירחא בשבת, יש שכתבו שיש בזה עוד סברא נוספת, והיא, שנתנו חכמים על האוצר דין מוקצה, אע"ג שלפי האמת אינו מוקצה, כמו שיבואר.

איסור פינוי משום טירחה / התחיל מערב שבת אם מותר לגמור בשבת / בגדר האיסור שאסרו חכמים / איסור פינוי בשבת כי נתנו עליו גדר מוקצה / ב"י, טו"ז, מג"א, בית מאיר, ערוך השולחן

ב. בכלל הדברים שאסרו חכמים משום טירחא הוא מה ששנינו במשנתנו שאין מפנין את האוצר בשבת כי אם לצורך מצוה, לצורך בית המדרש או לצורך האורחים, ועל פי התנאים המפורשים בסוגיא, ומבואר ברש"י (ד"ה מפנין, וד"ה מאוצר) דהטעם שאסור לפנותו כשאינו לצורך מצוה הוא

השלמות והוספות

חיבורו זה יסודו לפרש הכתובים בדרך הפשט, ואפילו רש"י שפירושו על התורה כולו בנוי על פי דברי חז"ל, עם כל זה בכמה מקומות הוא מפרש כדברי מאן דאמר שאינו עולה להלכה, כיון שהוא קרוב לפשט יותר, כמו שכתבו הרא"ם והמפרשים בכמה מקומות דרש"י לא נחית לפסוק הלכות אלא לפרש פשוטו של מקרא, וכל שכן הרמב"ן שהוא בא לפרש יותר על דרך הפשוט, לכן כל שאין לזה סתירה מבוארת בדברי רבותינו ז"ל לא חש לדקדק אם יהיה ראוי לתקוע בזה יתד קבוע להלכה, עכ"ד.

ויש להוסיף תבלין בכוננת דבריו, דהנה בח' הריטב"א בר"ה דף ט"ז. כתב דכשאמרו בגמ' על קרא שהיא אסמכתא, היינו שהעיר הקב"ה בתורה שראוי לעשות כן, אלא שהתורה לא קבעו חובה, ומסרו לחכמים, ולא כדברי המפרשים האסמכתות שהוא כדרך סימן שנתנו חכמים ולא שכוננת התורה לכך, ח"ו ישתקע הדבר ולא יאמר, אלא שהתורה העירה בכך, ומסרה חיוב הדבר לקבעו לחכמים אם ירצו, יעו"ש עוד.

ומעתה יש להוסיף בדברי הפרי צדיק בכוננת דברי הרמב"ן, שבדרך הפשט מתפרש שלא להתייגע ולטרוח בעמל ביום השבת, וזהו פשוטו של מקרא, אמנם התורה רק העירה בכך ולא קבעה חובה, אלא מסרה לחכמים שהם יאמרו מה אסור משום טירחא בשבת ומה אינו אסור. ונמצא דודאי יש ללמוד שרצון התורה הוא שלא להתעמל ולא להתייגע בשבת, אמנם לא נאסר בפועל ממש אלא מה שאמרו חכמים בפירוש.

[א] כעין זה כתב הרמב"ם בפרק כ"ד מהל' שבת הלכה י"ב לגבי איסור מוקצה, דהטעם שאסרו חכמים לטלטל מקצת דברים בשבת כדרך שהוא עושה בחול, הוא שלא יהיה טלטול בשבת כטלטול בחול, כדי שלא יהיה כיום חול בעיניו, ויבוא להגביה ולתקן כלים מפניה לפינה או מבית לבית או להצניע אבנים וכיוצא בהן, שהרי הוא בטל ויושב בביתו, ויבקש דבר שיתעסק בו ונמצא שלא שבת, ובטל הטעם שנאמר בתורה למען ינוח.

[ד] ובדברי החת"ס המובא לעיל בהשלמות והוספות מתבאר דאיסור טירחה ואיסור עובדא דחול הכל אחד הוא, שבוה הוא מבטל שבת ומנוחת השבת.

לשבתית שבת, כך הדיבור לשבתית פועלים הוא ג"כ בניגוד לשבתית שבת, אבל אמירה לעכנ"ם להדליק את הנר שאיסורו רק משום שהתורה קבעתו למלאכה, בזה אינו אלא מדרבנן.]

ובשו"ת חתם סופר שם בהשמטות ס' קצ"ה כתב על פי דברי הרמב"ן האלו דמי שנושא ונותן בחנותו בשבת כביום חול, אפילו אם אינו עושה אחת מל"ט מלאכות, הרי הוא בכלל מחלל שבת, והוא ככל מחללי שבת המחללים בל"ט מלאכות. ומה שמצינו דאיסור מקח וממכר הוא רק איסור דרבנן זהו כשעושה באקראי ליקח דבר מחבירו דבר מאכל או שום דבר בארעי ואקראי, אבל הקובע מקח וממכר ופותח חנותו בשבת ושוכר ומשכיר, הרי הוא מחלל שבת בפרהסיא אע"ג שאינו עושה מלאכה מל"ט מלאכות, ופסול לעדות ולשבועה ולכל דבר, ושחיטתו אסורה וכל מאכליו ומשקיו בחזקת איסור, ואין חילוק בין פותח חנותו מקצתו או כולו או חלונותיו, ע"כ.

והנה במנחת חינוך מצוה פ"ה (אות ב') מביא דברי הרמב"ן הנ"ל, וכתב דדעת רוב הפוסקים אינו כן, אלא שהשבותים הם רק מדרבנן, וכן מצינו דמקח וממכר אסור רק מדרבנן משום גזירה שמא יכתוב, ע"כ.

אכן לפי דברי החת"ס הדבר מתיישב היטב, דמה שאמרו דמקח וממכר הוא מדרבנן היינו כשעושה מקח באקראי פעם אחת, אבל הרמב"ן מיייר כשנושא ונותן כמו ביום חול, שבוה עובר בעשה דשבתון.

[ב] בספר פרי צדיק עה"ת בקונטרס שביתת שבת [נדפס ריש ספר בראשית, דף ק"ד מדפה"ס] מאריך בדברי הרמב"ן שסובר דמצות שביתה בשבת נאמרה לגבי דברים שאין בהם מלאכה אלא יגיעה וטורח בעלמא, והוא תמה בזה מדברי הרמב"ן בשאר מקומות שאינו מפרש מצות שביתת שבת בדרך זה.

ובעיקר הוא תמה בדברי הרמב"ן שהוא מחדש הלכה בפירוש המקרא מעצמו, והוא דבר שאין לו שורש בדברי הגמרא, וזה מאוד תמוה מנא ליה לפרש המקרא מעצמו, ואנו אין לנו אלא מה שפירשו לנו רבותינו ז"ל בקבלה מפי השמועה, יעו"ש.

ולכן כתב דנראה דהרמב"ן לא כתב בפירושו על התורה בדרך פסק הלכה, כי

שכיון ששבת הוא יום פנוי שאינו עוסק במלאכה, יש לחוש שכשיצטרך לפנות אוצרו ימתין ליום השבת שאז יהא לו זמן הרבה לזה, ונמצא שתתבטל מנוחת השבת, לכן אסרו חכמים כל פינוי אוצר לדבר רשות. אמנם מכיון שהאיסור הוא מפני החשש שיקבע זמן פינוי האוצר בשבת, לכן אם כבר התחיל לפנותו מערב שבת ועדיין לא גמרו, אין זה בכלל האיסור, [ויעו"ש מה שכתב עוד בדברי הגמרא].

ובבית מאיר שם מיישב בדרך אחרת דעת הב"י, וכתב דאה"נ דאיסור פינוי אוצר הוא משום מוקצה, ואע"ג שבאמת אינו מוקצה, שהרי מירי בדברים המותרים בטלטול, מכל מקום נתנו חכמים על האוצר שם מוקצה, לענין שאסור לפנותו, ולכן אם התחיל מערב שבת אין עליו שם מוקצה, ומותר לפנותו אפילו לדבר הרשות.

והנה בבית מאיר שם אינו מפרש האיך מתיישבים דברי הב"י שכתב בעצמו שאיסור פינוי אוצר הוא משום טירחא בשבת, וזהו קושיית הטו"ז שדברי הב"י סותרים את עצמם. ואולי כוונתו לומר דנהי דסיבת וטעם האיסור שאסרוהו חכמים הוא משום טירחא בשבת, מכל מקום הגדר בזה הוא שנתנו עליו חכמים שם מוקצה לגבי פינוי, וכיון דכל שהתחיל מערב שבת אין עליו שם מוקצה, ממילא אינו בכלל האיסור, אע"ג שהטעם שאסרוהו היה שייך גם בהתחיל מערב שבת.

וכעין זה מבואר בערוך השולחן שם סעיף ד' בביאור דברי הב"י בטעם הדבר דאם התחיל מבעוד יום מותר, כי אע"ג שהאיסור הוא משום טירחא, מכל מקום הרי לא אסרו חכמים כל טירחא בשבת, כי אטו אסור לשאת שולחן כבד בשבת מפני שהוא לו לטירחא, אלא שחכמים אסרו הטירחא דוקא בפינוי אוצר שהוא דבר המובדל ממנו, אבל אם התחיל מבעוד יום הרי אינו מובדל ממנו, ולא גרע משאר טירחא שבבית. [ז]

דהנה הרמב"ם בפרק כ"ו מהל' שבת הלכה ט"ו כשמביא דין זה, כתב, דאוצר של תבואה או של כדי יין, אע"פ שמוותר להסתפק ממנו אסור להתחיל בו לפנותו אלא לדבר מצוה, כגון שפינהו להכנסת אורחים או לקבוע בו בית המדרש. וכתב בב"י שם דמשמע מדברי הרמב"ם דאיסור פינוי האוצר הוא דוקא במתחיל לפנותו בשבת, אבל אם התחיל כבר לפנותו מערב שבת, מותר שוב להמשיך לפנותו בשבת אפילו לדבר הרשות. וכתב שם דהמקור לדברי הרמב"ם הוא מדברי הגמ' דא"י, ת"ר אין מתחילין באוצר תחילה אבל עושה בו שביל כדי שיכנס ויצא, ומשמע דהאיסור הוא דוקא אם מתחיל בשבת.

ובשו"ע שם סעיף א' מביא דין זה כלשון הרמב"ם דאוצר של תבואה או של כדי יין, אע"פ שמוותר להסתפק ממנו, אסור להתחיל בו לפנותו אלא לדבר מצוה. וכתב במג"א שם סק"ב דמשמע מזה שאם התחיל לפנותו מערב שבת רשאי שוב לפנותו בשבת אפילו לדברי הרשות.

אמנם בטו"ז שם סק"א תמה מאוד בדברי הב"י, וכתב דמה שהוא מתיר לפנות גם בדבר הרשות אם התחיל מבעוד יום, הוא דבר תמוה מאד, דכיון דאיסור פינוי אוצר בדבר הרשות הוא משום טירחא יתירה, מה מועיל מה שהיתה התחלה מבעוד יום, בשלמא אם היה האיסור משום מוקצה היה מועיל התחלה מבעוד יום לסלק הקצאתו, אבל כיון שאיסורו הוא משום טירחא, אינו מעלה ומוריד אם התחיל מבעוד יום, והעלה דאסור לפנות לדברי הרשות אפילו בהתחיל מבעוד יום. [ובמשנ"ב שם סק"ב מכריע כדברי המג"א, אמנם דוקא בפחות מה' קופות, והטעם בזה מבואר בשער הציון שם סק"ה].

ובישוב דברי הב"י מצינו כמה דרכים. הנה בישועות יעקב שם סק"א כתב דמה שאסרו חז"ל פינוי אוצר משום טירחא הוא משום שחששו

- ג -

הכנה משבת לחול

דינים אלו מובאים ברמב"ם בפכ"ג מהל' שבת הלכה ז', וכתב הראב"ד שם דאיסור זה הוא משום שהוא טורח לחול. והיינו שאסרו חכמים להציע המטות או להדיח כלים בשבת שלא יצטרך להם היום אלא למחר, וזהו משום איסור הכנה משבת לחול, שיסוד האיסור הוא מפני שזה נחשב לטירחא בשבת. [ז]

אמנם ישנן כמה דברים שאדם עושה לצורך חול ואינו נאסר בכלל הכנה משבת לחול, כגון דיבור משבת לחול, כמו ששינונו להלן דף ק"נ.

איסור הכנה משבת מטעם טירחא בשבת / דיבור בשבת לצורך חול / הבדל בין שני סוגי דיבור

ג. במתני' לעיל דף ק"ג. תנן ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת, אבל לא משבת למוצאי שבת. ובגמ' לעיל דף ק"ח. תנו רבנן, קערות שאכל בהן ערבית, מדיחן לאכול בהן שחרית. שחרית, מדיחן לאכול בהן בצהריים. בצהריים, מדיחן לאכול בהן במנחה. מן המנחה ואילך, שוב אינו מדיח. אבל כוסות וקיתוניות וצלוחיות, מדיח והולך כל היום כולו לפי שאין קבע לשתייה.

השלמות והוספות

בעא מיניה רב אסי בר נתן מרבי חייה בר רב אסי מהו ליתן מרדעת על גבי חמור בשבת וכו'. וכתבו התוס' שם (ד"ה מהו) דהנידון בזה הוא משום טירחא בשבת, יעו"ש. וכן בביצה דף ל"ה: במתני', משילין פירות דרך ארובה ביום טוב אבל לא בשבת וכו', והנידון בזה הוא משום שיש בזה טירחה יתירה יעו"ש.

[ז] לאור האמור יש לעיין אם איסור פינוי אוצר לדבר הרשות הוא דוקא בדבר שנגדר בגדר אוצר שמניחין שם דברים שאינו עומדים לשימוש תמידי, או דאפילו כשאינו

והנה לפי מה שמבאר בחת"ס הנ"ל שיש שבות שאיסורו מדאורייתא, וחכמים הוסיפו מדבריהם עוד שבותים דרבנן, יש לעיין במי שפינה אוצר בדרך שלא היה רשאי לפנותו, אם עובר על מצות תשבות דאורייתא, או שעובר רק באיסור דרבנן. ומסתבר שאינו עובר אלא באיסור דרבנן, כי בשיעור זה שאמרו לפינוי אוצר, מסתבר שאין בזה עדיין ביטול עשה דאורייתא דתשבות.

[ח] ומצינו בגמ' עוד דברים שאסרו חכמים משום טירחא, כדאי' לעיל דף נ"ג. אי,

ביו"ט ראשון ושני של גליות, שהמערב לשני ימים טובים של גליות או לשבת ויו"ט, כיון דיו"ט ראשון ויו"ט שני הן שתי קדושות אין אומרים דמליל ראשון קנה העירוב לשני ימים דכיון דיו"ט ראשון ויו"ט שני הן שתי קדושות ואינם כיום א' כדי שנאמר מליל ראשון קנה העירוב לשני ימים, אלא אפילו אם מערב לרוח אחת לשני הימים צריך שיהיה העירוב במקומו מצוי בליל הראשון ובליל שני כל בין השמשות, ואם נאכל העירוב בראשון, קנה העירוב לראשון ואינו עירוב לשני. ואם עירב ברגליו בראשון, צריך לערב ברגליו בשני והוא שילך ויעמוד באותו מקום ויחשוב שם בלבו שיקנה שם שביתה ולא יאמר כלום.

וכתב במשנה ברורה שם סקט"ז י"ז בשם הריטב"א שאם לא עירב בראשון לא בפת ולא ברגליו, אינו רשאי לערב בשני אפילו ברגליו, דמכיון שמתחלה היה אסור במקום זה לילך מחוץ לתחום, נראה כמכין מיו"ט ראשון לשני שזהו נכלל בכלל איסור הכנה משבת לחול. ואפילו אם עירב ברגליו בראשון מותר לערב ברגליו בשני דוקא באותו מקום, אבל לרוח אחרת אינו רשאי לערב ברגליו, דכיון שמקום זה היה אתמול אסור לילך נראה כמכין עתה מיו"ט לשבת.

ומבואר מזה, דאע"ג דהליכה בעלמא אין בו איסור הכנה משבת לחול, מכל מקום אם ההליכה קובע קניית שביתה ליום טוב שני, אם קנה כבר שביתתו שם ביו"ט ראשון, וע"י הליכתו הוא רק ממשיך שביתתו במקום זה, אין בו איסור הכנה, אבל לקבוע מחדש קניית שביתה יש בזה איסור הכנה, והוא כסברא הנ"ל שאין זה נחשב הליכה בעלמא, דכיון שהליכה זו מועלת לקניית שביתה, נחשבת למעשה שיש בה משום מכין משבת לחול.

כיוצא בזה, מותר לישן בשבת כדי שיהא נייעור במוצאי שבת, אמנם אין לומר כן בדיבור שהוא ישן כדי שיהא לו כח במוצאי שבת, כמו שכתב בבאר היטב סי' ר"צ סק"א בשם ספר חסידים.

והנה עצם הדין שמותר לישן בשבת כדי שיהא לו כח במוצאי שבת מובן בפשטות דכיון שאיסור הכנה משבת לחול הוא משום טירחה בשבת, לכן כיון שבשינה אין בה שום טירחה מותר לישן לצורך חול.

אכן מה שכתב בספר חסידים שאין לומר שישן כדי שיהא לו כח במוצאי שבת, אע"ג דמותר לדבר דבר שהוא לצורך חול, כאמור לעיל דבדיבור לצורך חול אין בו איסור הכנה, יש לומר דנהי דכשאומר דבר לחבירו לצורך מחר אין בו איסור הכנה, כי הדיבור מילתא זוטרתא בי, מכל מקום כשמוציא מפיו על שינתו ומגלה דעתו שהולך לישן לצורך מחר זהו חמור יותר ואסור. ואולי יש לומר דלא כתב כן אלא בדרך מילתא דחסידות.

דאומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב, ופירש רש"י (ד"ה הנראה) שאומר לו הנראה אם תבא אלי לכשתחשך, ושניהם יודעין שעל מנת לשוכרו לפעולתו הוא מזהירו, וכיון שאינו אומר בפירוש שרוצה להשכירו, אין בזה משום איסור 'ודבר דבר' ומותר לומר כן בשבת. וכן כתב בשו"ע סי' ש"ז סעיף ז' דמותר לומר לחבירו הנראה בעיניך שתוכל לעמוד עמי לערב, אע"פ שמתוך כך מבין שצריך לו לערב לשוכרו. הרי דמותר לדבר דיבור שאינו צריך לו אלא לצורך חול, ואין בזה משום הכנה משבת לחול.

והיינו, דדיבור הוא דבר קל מאוד, ואינו בכלל טירחה שאסרו חכמים במכין משבת לחול.

אמנם אע"ג דדיבור בעלמא אין בו משום הכנה משבת לחול, אכן יש דיבור לצורך חול שאסור משום הכנה לחול, כמו שמצינו באו"ח סי' שמ"א סעיף א' דמתירין נדרים רק לצורך השבת ואין מתירין נדר שאינו לצורך השבת, וכתב במשנ"ב שם סק"א בשם הר"ן והלבוש דזהו משום איסור טירחא, שהרי יכול להתיר אחרי השבת, והיינו שיש בזה משום איסור טירחא מחול לשבת אע"ג שהתרת נדר אינו אלא דיבור בלבד.

והביאור בזה, כי דיבור זה אינו נחשב לדיבור בלבד, שהרי ע"י הדיבור נפעל חלות היתר על הדבר הנאסר, וזה נחשב כמעשה, והוי בכלל טירחא. [ויש להסמין דברי הגמ' בתמורה דף ג': דאע"ג דאין לוקין על לאו שאין בו מעשה אפילו הכי לוקין על לאו דתמורה אע"ג שאין בו אלא דיבור, משום דבדיבורא אתעביד מעשה, הרי דדיבור שפועל איזה חלות דין נחשב בגדר מעשה ולא בגדר דיבור].

גדרי דיני הכנה בהליכה לצורך חול / הבדל בין הליכה בעלמא ובין הליכה שקובע חלות דין / שינה בשבת

ד. כיוצא בזה, בהליכה, אין בו איסור הכנה, ומותר לאדם ללכת למקום פלוני לצורך חול ואינו נחשב להכנה. כי כן מוכח ממה ששינו במתני' להלן דף ק"נ. דאין מחשיכין על התחום לשכור לו פועלים ולהביא פירות, אבל מחשיך הוא לשמור ומביא פירות בידו. וכתבו התוס' שם: (ד"ה ואין) דמשמע מזה דדוקא על התחום אין מחשיכין, אבל בתוך התחום מחשיכין לשכור פועלים ולהביא פירות, ואע"ג דתניא בעירובין דף ל"ח: דלא יהלך אדם לתוך שדהו לידע מה צריכה, כיוצא בו לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס למרחץ מיד, זהו משום דמיירי שניכר שמטייל כדי לעבוד את השדה וליכנס למרחץ מיד אחר השבת, וזה אסור משום ממצוא חפצין, אבל כשאינו ניכר מותר ללכת לצורך דבר של אחר השבת, ומוכח מזה דאין בהליכה איסור הכנה משבת ליו"ט. וצריך לומר ג"כ כנ"ל דהליכה בלבד אינה נחשבת כטירחה.

אמנם גם בהליכה מצינו הליכה האסורה בשבת משום הכנה לחול, והוא מה ששינו בשו"ע או"ח סי' תט"ז סעיף ב' לגבי עירובי תחומין

השלמות והוספות

אין מקום לאסור, אע"ג שבמצואות גם בזה טורח בשבת לצורך הפינוי. [ויש לעיין בדברי הגר"א שם בריש הסימן וצריך ביאור מהו כוונתו].

ז' בשו"ת מחזה אליהו מסי' נ"ד עד סי' ס"ד כתב בירור מקיף מאוד בדיני הכנה משבת לחול, והדברים שלפנינו כאן יסודן על פי ספר הנ"ל.

בגדר אוצר אסור חכמים כל פינוי מקום לדבר הרשות, ואפילו אם באחד בחדרו ישנם הרבה כלים וחפצים מונחים על הארץ ורוצה לפנות המקום, שיהא אסור לפנות כי אם לצורך מצוה ולפי כל הפרטים המבוארים בסוגיין ובשו"ע שם.

כי מדברי הבית מאיר והערך השולחן נשמע דהאיסור הוא דוקא בפניו אוצר, משום שהיא טירחה בדבר שנחשב כמקצה ומובדל ממנו, אבל בשאר חפצי הבית

השעה 8:00 בבוקר והנה החדשות התורניות:

הזדמנות היסטורית שלא היתה:
להבין ולהנות מדברי ה'שאגת אריה' גם באמצע יום העבודה!

כזאת לא היתה בישראל מאז ומקדם, כשנימים מקדם בכדי להבין את דברי רבותינו הראשונים האחרונים היה עלינו לעסוק במשך שעות על גבי שעות, וגם אז כולי האי ואולי כך נוצר מצב בו האנשים העמלים לפרנסתם, או לחילופין גם אכזבים אשר כל עסקם היה כלימוד ענין אחד, לא היה להם שמץ וידיעה בנושאים אחרים.

וגם כאשר נתחדשו המגמות, ולומדים הכירו חלקים נבחרים בש"ס, הרי שנושאים רבים ודברי ראשונים ואחרונים נשארו חתומים וחתם בתוך חתם.

אחרים, וגם כאשר נתחדשו המגמות, ולומדים הכירו חלקים נבחרים בש"ס, הרי שנושאים רבים ודברי ראשונים ואחרונים נשארו חתומים וחתם בתוך חתם.

וכעת בהגלות נגלות עלינו אור "להתוודע" בו יוכל הלומד להתענג ולהתודע בשיעורים קצרים לאור נושאים מעגונים מיידי יום ביומו בשמיעה ובקריאה

מה יתן לי "להתוודע" לחיים?

שאלות שיטן שבועיים

מבחנים בסגנון אמריקאי לשיטון הנלמד לחמן יעמדו לימים רבים

שאלת מיוחד שאל את הרב

מנויי המערכת נהגים משל'ת פורה ובהיר עם רבני המערכת

שיעור יומי מוקלט ומתעד

שיעור עיוני בנושא מרכזי ב-25/10 דק' לבחירה ע"י מנ"ש מפורסמים במגוון שפות

שיעור יומי בדיוור ישיר

שיעור כן 4 עמודים בנושא עיוני על הדף בעריכה בהירה

להצטרפות ומנויים: 02-990-40-01

נעמט דעם דף היומי צום קומענדיגן שטאפל...

שמועסט עס אויס!

מיט "להתוודע" וועט איר שפירן א גאר אנדערע טעם אין לימוד דף היומי. איר וועט זיך באקענען מיט פארשידענע נושאים, און האבן א געשמאק אין לעבן. איר וועט האבן די געלעגנהייט צו רעדן דערפון צו אנדערע, ענטפערן אויף חזרה שאלה-בויגנס, און דברי תורה וועלן זיין "מחודדין בפוך".

ווערט א מעמבער היינט, בלויז \$4 א חודש

44.203.5193544

www.lehisvada.com

להתוודע
מחמדי התורה בש"ס

יעדן טאג א פרישע נושא • שיעור יומי דורך בארימטע מגי"ש • הערליכע גליון • שאל את הרב • פראגע בויגן

Take the daf to a new level

Embark on a new path

The beautiful topics, which will be discussed in the lehisvada shiurim encompass the entire spectrum of Jewish daily life.

You will not be learning gemara by rote, you will start living the gemara! Your yiddishkeit, your Shabbos and Yomtov will take on a new dimension like never before.

TMC • 718.925.2300

LEHISVADA

מחמדי התורה בש"ס

BECOME A MEMBER FOR \$4 A MONTH

718.298.2416

www.lehisvada.com

NEW TOPIC DAILY • DAILY SHIUR TO LISTEN AND WATCH • BEAUTIFUL PAMPHLET • ONLINE FORUM • ASK THE RAV • QUESTION REVIEW SHEET

Sponsored by **RIZ**
AUTO LEASING